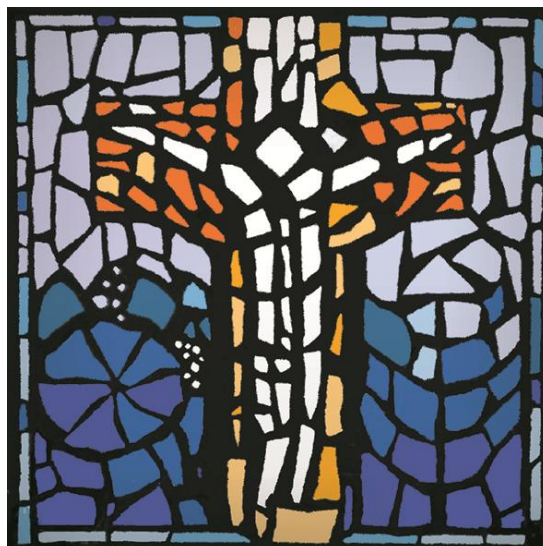

Dansk Kirke i Sydslesvig e.V.

Vi gør Folkekirken lidt større!

KIRKEDAGEN 2015 KIRKERÅDETS ÅRSBERETNING V. FORMANDEN

Indledning	s. 2
KIRKERÅDSARBEJDET	s. 3
Bygge- og ejendomssager	s. 3
Forholdet til Danske Sømands- og Udlandskirker	s. 4
Embedssager	s. 5
Ændringer til 2020-planen	s. 6
DKS' og menighedernes hjemmeside	s. 8
Tal fra menighederne	s. 8
Menighedernes Børne- og Ungdomsarbejde	s. 9
Det Sydslesvigske Samråd	s. 10
Dansk-tysk salmebog	s. 10
Christianslystmødet	s. 11
Kirkesiden i Kontakt	s. 12
Formål, delmål, målopnåelse	s. 12
FRA PRÆSTERNES BERETNINGER	s. 12
TAK	s. 13
KIRKEDAGEN 2016 & 2017	s. 14

”Er du glad i dag, så er du selv ude om det, for der er nok at være ked af!” Sådan sagde Storm P engang. Ja, der er nok. Vi kan sagtens ryge ud i en depression med tanke på indholdet i den nyhedsstrøm, der serveres for os gennem mediernes. Konflikten i Ukraine, ligeså i mange lande i Mellemøsten og Nordafrika, hvor folk havde sat store forhåbninger til det ”arabiske forår”. Vi får rapporter fra mange lande om udemokratiske tilstande med forfølgelse af oppositionen. Sygdomsepidemier kan skabe bekymring. Jo, ”der er nok at være ked af”.

Lad os derfor glæde os over at leve i en fredelig egn, hvor ånden i Bonn-København erklæringerne efterleves, så vi som mindretalsmennesker kan leve et frit liv, udfolde os folkeligt, politisk og kirkeligt og hver på vores måde og ud fra egne talenter bidrage til mindretallets kulturelle og kirkelige liv og dele det med flertalsbefolkningen.

Lad os glæde os over, at vi igennem de seneste generationer takket være mange dygtige menneskers vedvarende, engagerede, energiske og overbevisende indsats har fundet frihed til at løse op for forbehold og mistænkeliggørelse i grænselandet.

Den gensidige respekt er vokset videre langt ud over accepten og er blevet transformeret til glæde over grænselandets kulturelle bredde og mangfoldighed.

Det er heldigvis efterhånden kun et fåtal, der sætter spørgsmålstegn ved, at både dansk og tysk kultur er hjemmehørende i grænselandet. Vi er heldigvis der i dag, hvor vi frimodigt tør opfordre engagerede i dansk og tysk kultur til at se det, som de kan bidrage med, som et tilskud til fællesskabet. Ja, de fleste af os har forhåbentlig oplevet, at ”den andens kultur” kan være en berigelse ind i ens liv, og det uden at man har mistet noget af ens eget. Tværtimod, så kan man blive bedre til at se og høre konstruktiv kritik i forhold til ens eget. Se nye vinkler på og muligheder for egen udfoldelse.

Oplevelsen kan også bekræfte og styrke glæden ved at høre hjemme i den kultur, jeg nu en gang kalder min egen.

Et gammelt ordsprog siger: ”Delt glæde er dobbelt glæde!” Lad det være den hjertelige

glæde, der viser vejen fremad. ”Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med” siger et andet ordsprog. Så del glæden og taknemmeligheden over at kunne bo i denne fredelige egn, hvor vi kan berige hinanden. Der henvises herfra også til afsnittet om den nye dansk-tyske salmebog side 10.

Vi skal selvfølgelig ikke være blåøjet naive. Tilstanden er ikke statisk. Niveauet holdes ikke oppe uden en fortsat indsats. Folk i grænselandet vil vide, at dialogen altid er vigtig. De mange kontakter skal plejes. Det gælder ikke kun internt i mindretallet. Vi kigger jo nu engang ikke kun indad imod os selv. Og selv om vi ind imellem synes, at vi som dansk mindretal over for mange flertalsmedborgere, nærmest skal begynde ved Adam og Eva, for nu at sige det på den måde, så skal vi alle blive ved med at investere kræfter og energi i denne konstruktive proces. Uvidenheden er stor. Opfyldelsen af ånden i Bonn-København erklæringerne kommer ikke af sig selv. Her bør vi alle se, at vi har et medansvar. Erfaringerne fra det politiske liv viser desværre alt for tydeligt, at vi hurtigt kan presses tilbage i gamle modsætninger. Via mediernes ved vi også, at verden har rigeligt af voldsmegete modsætninger.

I det dansk-tyske grænseland har vi længe vist, at vi vil og kan noget andet. Den hjertelige dialog bidrager til gensidig forståelse, til fredelig sameksistens, til tryghed og til, at vi alle kan føle os hjemme her.

Ensretning må aldrig være løsningen.

I 2. Korintherbrev (kap. 1 v. 24) skriver Paulus om at være medarbejdere på hinandens glæde på denne måde: ”Vi er ikke herrer over jeres tro; men medarbejdere på jeres glæde!” Ordene er helt klart møntet på livet i menigheden, og det er ord, vi alle kan og bør tage til os. Også i 2015.

Vi skal helt klart brænde for at dele det kristne budskab med hinanden, og vi skal opmuntre og støtte hinanden i den opgave. Dog: hvorfor ikke udvide perspektivet? Når der nu er så meget at glæde sig over i grænselandet, hvorfor så ikke også lade kaldet til at være medarbejdere på hinandens glæde række ind i det samfundsmæssige, politiske og kulturelle engagement? Alt sammen tilskyndet af

overbevisningen om, at vi står i et stort livs-langt ansvar over for det betroede liv og med-mennesket i det?

KIRKERÅDSARBEJDET

Siden Kirkedagen i fjor har der været afholdt 8 møder, og forretningsudvalget har holdt møder til forberedelse af dagsorden.

Kirkerådet forsøger at komme godt rundt i landskabet, både for at undgå at det altid er de samme medlemmer, der har den lange vej at køre; men også for at alle medlemmer kan få et indtryk af rammer og betingelser for det danske kirkeliv de forskellige steder. Kirkerådet tager i øvrigt gerne imod tilskyndelser til besøg og besigtigelse.

Bygge og ejendomssager

Med ansvaret for så mange bygninger er det klart, at der er talrige reparationer og vedligeholdelsesopgaver i løbet af et år, ligesom der altid er noget, der skal laves i forbindelse med et præsteskit. Det faglige tilsyn i den sammenhæng og ved de såkaldte "provstesynd" bygger på en efterhånden gammel aftale om, at det er udliciteret til arkitekt **Klaus Heinrich**, Flensborg.

Læserne skal selvfølgelig ikke trættes med detaljer. Det vil føre for vidt; men der er f.eks. brugt mere end 10.000,00 € i 2014 på vedligeholdelsesopgaver på hver af de følgende præstegårde: I **Stuhsallee 17, Flensborg, Valsbøl, Satrup, Tønning, Vesterland og Frederiksstad**.

Som det også vil fremgå af regnskabet har Kirkerådet i 2014 prioriteret en gennemgribende restaurering af præstegården i **Rendsborg** og den nødvendige sanering af **Slesvig Ansgar**.

Mange ejere af gamle huse vil have gjort erfaringen, at selv relativt små opgaver kan rumme store ubehagelige overraskelser. I Rendsborg trængte præsteboligen virkelig til en større omgang. Saneringsopgaven blev desværre større undervejs, efterhånden som håndværkerne fik frilagt gennemtærede vand- og varmerør samt rådne og knækkede spildvandsledninger og et par rottereeder. Præstefamilien måtte nødvendigvis genhuses i den lange periode, hvor huset var invaderet af håndværkere, og der skal herfra udtrykkes

stor tak for familiens tålmodighed og engagement, medens arbejdet stod på. DKS kan nu tilbyde præstefamilien en top moderne bolig.

Sanering af Slesvig Ansgar blev nødvendig i sammenhæng med at der flytter nye brugere ind. I forbindelse med en såkaldt "Nutzungsänderung" stillede myndighederne store krav til brandsikringen, og hertil hørte en total udskiftning af det gamle el-ledningsnet. Det er blevet til en meget stor investering set med DKS' øjne.

Vi turde kaste os ud i opgaven ud fra overbevisningen og tilsagnet om, at der var vilje til et konstruktivt samarbejde mellem Dansk Sundhedstjeneste, biblioteket og menigheden om Slesvig Ansgar bygningerne. Hermed kunne rummene atter fyldes med liv.

Der er indgået en brugeraftale med **Dansk Skoleforening**, og da Dansk Skoleforening kun indgår brugeraftale med én part, påhviler det overordnede ansvar DKS.

Vi er dog i en tæt og frugtbar dialog med brugerne, og vi håber på et langvarigt, livsbekræftende, konstruktivt og gensidigt inspirerende fællesskab og samarbejde mellem **menigheden, MBU-virket, Biblioteket og Dansk Sundhedstjeneste**. Alt sammen til fordel for det lokale danske mindretal. Ung som gammel.

Man kan bebrejde os, at vi bruger så mange DKS-midler på en bygning, der ikke tilhører os. Men vi turde i tillid til, at Skoleforeningen er en solid samarbejdspartner og ikke bare pludselig får den idé at sælge bygningen hen over hovedet på os. Kirkerådet så heller ikke noget reelt alternativ, eftersom hverken menigheden eller DKS har midler til at bygge nyt et helt andet sted i Slesvig.

På den anden side kan man sige, at vi med investeringen skaber en værdistigning, der under alle omstændigheder kommer mindretallet til gode, og på en måde betaler DKS hermed af på de mange år og de mange steder, menighederne ganske gratis har været brugere og stadigvæk er brugere i Skoleforeningens bygninger.

Både Biblioteket og Dansk Sundhedstjeneste er flyttet ind, og som bibliotekschef **Alice Feddersen** skrev i en mail forud for et af de mange koordinerende møder: "Vi glæder os

til samarbejdet og VIL dette samarbejde til alles bedste”.

Der skal også her lyde en stor tak for udholdenhed og konstruktiv medvirken hos de lokalt engagerede, ikke mindst stedets nye præst, **Bo Nicolaisen**, som har måttet leve i byggerod og med byggelarm over en lang periode. Det skal indrømmes: Hans tålmodighed har allerede været sat på prøve.

Det samme har **Ulrich Vogel** i Frederiksstad. Her skulle præsteboligen gøres klar til indflytning i januar. Men håndværkere havde afmonteret armaturer uden at få lukket ordentligt af for vandtilførslen. Resultatet var, at vand havde dryppet fra badeværelset på 2. sal, ned gennem gulvet til præstens kontor og derfra videre ned til et af toiletterne i forsamlingshuset i stueetagen i perioden fra før jul til nytår. Altså ikke bare en nat eller en week-end; men over en længere periode.

Meget uheldigt, hvilket selvfølgelig har forsinket pastor Ulrich Vogels indflytning. Han har i en periode boet i en ferielejlighed.

Renoveringen har krævet ekstra megen kommunikation, eftersom det er SSF, der ejer bygningen.

Menigheden i **Lyksborg** ønsker en renovering af deres kirke. To arkitekter har givet et bud på muligheder med afsæt i den nuværende bygnings struktur, og renoveringen kan blive meget vellykket. Menighedsrådet kæmper for at finde midler, så de kan gå i gang. Kirkerådet har foreløbig kun givet moralsk opbakning til at kæmpe videre for kirken.

Efter gennemført renovering af præstegården i **Rendsborg** har menighedsrådet besluttet at arbejde videre med en renovering og ændring af kirkerummet. Finansieringen er i skrivende stund endnu ikke helt afklaret.

Endelig skal det nævnes, at der er indgået aftale med Dansk Skoleforening om lokaler til Kirkekontoret i den fhv. Christian Paulsen-Skolen i Flensborg. Flytningen sker forventeligt i indeværende år.

Forholdet til DSUK

Kirkerådets næstformand **Peter Lynggaard Jacobsen** fortsætter som DKS' repræsentant

i bestyrelsen for Danske Sømands- og Udlandskirker. Som medarbejdervalgt repræsentant har **Finn Egeris Petersen** taget over efter **Preben K. Mogensen**.

På DSUK's Lands- og Repræsentantskabsmøde i august 2014 blev det markeret at organisationen havde rundet de første 10 år. På dette møde valgte de delegerede fhv. medlem af Europaparlamentet **Anne E. Jensen** til ny formand.

Igen er det lykkedes at få valgt en person med stor politisk erfaring til denne vigtige post. Anne E. Jensen er uddannet økonom fra Københavns Universitet. Inden hun blev medlem af Europa-Parlamentet i 1999 var Anne E. Jensen direktør for Dansk Arbejdsgiverforening (DA) 1994-96, og chefredaktør for Berlingske Tidende fra 1996-1998. Hun har siden 2010 ved siden af tilværelsen i Europa-Parlamentet også været medlem af byrådet i Kalundborg.

Et af de emneområder, som hun har været meget fokuseret på i arbejdet i parlamentet er de europæiske mindretals forhold.

Der skal herfra lyde et hjerteligt velkommen til arbejdet. Anne E. Jensen har betonet sin interesse over for Sydslesvig ved straks at lade sig vælge til DSUK's DKS-udvalg.

Det er Kirkerådets indtryk, at der i DSUK's bestyrelse er øget opmærksomhed om dette, at det danske arbejde i Sydslesvig, herunder det kirkelige, ikke kan sammenlignes med alt det øvrige kirkelige og folkelige arbejde DSUK understøtter. Der er en god dialog både med bestyrelsen, med DKS-udvalget og mellem de administrative enheder i Kirkekontoret i Wrangelsgade og DSUK's hovedkontor i Smallegade i København. Relationen og den konstruktive dialog er yderst vigtig, eftersom bevillingen fra Finansloven til den kirkelige virksomhed i Sydslesvig (for 2015: 14.500.000,00 kr.) udbetales til DSUK, som samtidigt er arbejdsgiver for de danske præster. Sådan har det været siden den første danske præst blev sendt til Sydslesvig af Dansk Kirke i Udlandet i 1921.

Kirkerådet valgte dog på et tidspunkt at spidse pennen for at forholde sig til et særligt folkekirkeligt emne, som involverede DSUK

og kunne komme til at berøre bevillingen til DKS.

Her lidt til forhistorien: Læserne vil vide, at der nord for grænsen hen over ganske lang tid er blevet arbejdet for en ændring af Folkekirkens styringsstruktur. Der blev udarbejdet en betænkning, 1544, som blev sendt i høring. DSUK var høringspart.

Kirkerådet har sendt en reaktion på DSUK's oplæg til høringssvar vedr. betænkningen til DSUK med kopi til generalkonsul **Henrik Becker-Christensen**, til medlemmerne af **Sydslesvigudvalget** og **Folketingets Kirkeudvalg**. Kirkerådets holdning var og er ikke til at tage fejl af. Den var fremprovokeret af en holdning hos nogle i DSUK, ifølge hvilken det "forekommer hverken naturligt eller begrundet, at bevillingen til hhv. betjeningen af danskere i udlandet separeres fra bevillingen til Dansk Kirke i Sydslesvig".

Kirkerådet skrev bl.a.: *Dansk Kirke i Sydslesvigs Kirkeråd deler ikke opfattelsen, at bevillingen til DSUK skal samles i eet samlet tilskud. Engang lød devisen over Dansk Kirke i Udlandets arbejde: "Vi arbejder i Sydslesvig for at de hjemmehørende dansksindede ikke skal blive fremmede i det hjemlige. Og vi arbejder for at danskere skal blive hjemme i det fremmede".*

De ord, denne skelnen, mere end antyder de folkelige, kirkelige og historiske bevæggrunde for engagementet både i Sydslesvig og i udekirkerne. Denne skelnen er stadig aktuel.

Kirkerådet er af den opfattelse, at i Sydslesvig, hvor menighederne under Dansk Kirke i Sydslesvig arbejder på "folkekirkelig vis", bør vore forhold sammenholdes med udviklingstendenser for det danske mindretal generelt. Den betragtning ligger vel også til grund for, at DKS altid inviteres til de årlige budgetforhandlinger med Folketingets Sydslesvigudvalg.

Endvidere: Når dette undervisningsministerielle udvalg er tildelt rådgivende funktion i forhold til andre ministerier, er der primært tænkt på Dansk Kirke i Sydslesvig og Dansk Sundhedstjeneste.

Kirkerådet ser det derfor som en naturlig fortsættelse af traditionen, at bevillingen til

DSUK, hvad angår Sydslesvig fastholdes som hidtil under Kirkeministeriet.

Hvad DSUK's øvrige arbejde angår som "Folkekirken i udlandet" mener Kirkerådet, at her drejer det sig om betjeningen af danskere, der er rejst ud for en kortere eller længere tid. (Vi ser i den vurdering bort fra de ældste emigrantmenigheder)

Om disse må det forventes, at de var medlemmer af Folkekirken ved udrejsen (i hvert fald gennemsnitligt 80 %). Dermed er de fortsat medlemmer af Folkekirken, og således har de ret til kirkelig betjening i hjem sognet. Det er kun naturligt at udvide denne medlemspleje til at give DSUK's arbejde et tilskudsmæssigt løft ud fra de midler, der så at sige er Folkekirkens egne midler i Fællesfonden.

Eftersom der tilfalder Fællesfonden et bloktilskud fra staten kan der også ad den vej opjusteres grundet den yderst vanskelige overførsel af kirkeskat fra udsendte danskere med skatterelation til Danmark.

Da DSUK er Folkekirken i udlandet, og organisationens virke i en globaliseret tid vil få større og større betydning, er Kirkerådet af den opfattelse, at DSUK bør tilsikres direkte indflydelse i Fællesudvalget uden at skulle slås om pladserne blandt de 3 læge medlemmer, der i henhold til forslag om sammensætning af Folkekirkens Fællesudvalg udpeges af de frie folkekirkelige organisationer.

Nu tog kirkeminister **Marianne Jelved** forslaget til strukturændringerne for Folkekirken af bordet. Hun måtte erkende, at der ikke kunne opnås bred politisk opbakning til strukturændringerne. Dermed blev der heller ikke arbejdet videre med bevillingsspørgsmålet. Det er glædeligt, at DSUK's nye formand, Anne E. Jensen, ved et fælles møde mellem Kirkerådet og DKS-udvalget under DSUK den 10. marts i år har bekræftet, at bevillingerne til Sydslesvig og DSUK's øvrige arbejde kører ad to forskellige "spor".

Embedssager

Menighedsrådsmedlemmer fortjener ros for at gøre sig stor umage med praktiske forhold og overvejelser i forbindelse med præsteskit. Det rækker lige fra afskedsfesten for den

afgående, via formuleringer i stillingsopslag, engagement og interesse i sammenhæng med mødet med potentielle ansøgere til prøveprædikener, ansættelsessamtaler og velkomsten.

Det er imponerende, stærkt og livsbekræftende, at så mange i menighederne yder den store indsats. Alt det praktiske kommer ikke af sig selv. Nej, det forudsætter engagerede mennesker.

Hvem ellers i samfundet ud over præster møder så megen hjertelighed i afsked eller velkomst?

Der har været præsteskitte på Angel. Vi nåede i fjor at hilse på **Nikolaj Steen** som den nye præst for Midtangels danske Menighed og som konstitueret i Den danske Menighed i Sdr. Brarup og Stenfeld samt i Den danske Menighed for Thumbby-Strukstrup.

Med udgangen af september gik **Søren Agersnap** på pension efter at have været ansat siden 1. oktober 2000. Der blev holdt en afskeds- og indsættelsesgudstjeneste og fest den 5. oktober til markering af, at nu er Nikolaj Steen ikke længere konstitueret, men præsten for hele området.

Der skal lyde en stor tak til Søren Agersnap for indsatsen, ikke kun i menighederne; men også i arbejdet med den nye dansk-tyske salmebog. Han har helt sikkert også skabt øget bevidsthed om Sydslesvig i Præsteforeningens bestyrelse gennem en post der. Han har desuden været tillidsmand for præsterne og formand for Sydslesvigs Præsteforening.

Med ændringen på Angel er der som nævnt sparet en præstestilling. Dette er meddelt Kirkeministeren, hvilket har medført en nedjustering af bevillingen for 2015 på 300.000,00 kr.

Torben Mølgaard Jørgensen havde til glæde for de berørte indvilliget i at fortsætte i embedet samt tage sig af Den danske Menighed i Frederiksstad og Omegn. Dermed ventede han med at gå på pension, indtil der var fundet en afløser, der kunne tage over i både Frederiksstad og Husum.

Ulrich Vogel blev indsat den 1. februar i år i begge menigheder, og begge steder indbød menighedsrådene til efterfølgende fest.

Hermed bydes **Ulrich Vogel** hjerteligt velkommen, og samtidigt skal der rettes en stor tak til Torben Mølgaard Jørgensen for indsatsen i Husum siden august 1992.

Torben Mølgaard Jørgensen er også en af dem, der har formidlet viden om Sydslesvig langt ud over sognegrænserne, idet han jo også gennem årene har været meget aktiv som feltpræst. Han ønskes held og lykke med det videre arbejde med at komponere nye salmemelodier og anden musik.

Ændringerne på Vestkysten betyder, at vi som nævnt også her reducerer med en stilling.

Sidst, men ikke mindst, er det vigtigt at nævne, at **Bo Nicolaisen** er blevet budt velkommen ved indsættelsesgudstjenesten og festen den 16. november. Igen var der virkelig tale om en festmenighed, hvor et aktivt menighedsråd og kollega gjorde, hvad der stod i deres magt, for at deres nye præst skulle føle sig velkommen. Indsættelsen betød afsked med **Paul Møller**, som vi havde fået lov til at hale ud af pensionisttilværelsen i februar 2012. Herligt at det kunne lade sig gøre. Tak for det.

Jacob Ørsted har fået bevilget 3 måneders studieorlov for at kunne dykke ned i Martin Luthers bordtaler og bl.a. oversætte en del af dem, kommentere dem og sætte emner derfra i relation til vores tid. Han ønskes held og lykke med projektet, der gerne skal munde ud i en bog – inkl. et tillæg med opskrifter, inspireret af datidens måltider.

Ændringer til 2020-planen

Strukturudvalget under Kirkerådet fortsætter arbejdet. Processen er absolut ikke lukket. Vi har f.eks. heller ikke glemt **Jacob Ørsteds "fluesmækker"** fra Kirkesiden i Flensborg Avis, hvor han appellerer til at 2020-planen får en søster, den kan gå hånd i hånd med. En plan, en søster, der kan inspirere menigheder, menighedsråd og præster.

Derfor også denne appel: Vi modtager fortsat meget gerne beretninger om gode erfaringer fra menigheder, der bør kunne have samme effekt andre steder. Ikke kun hvad angår stigninger i antallet af medlemmer; men også initiativer og arrangementer, der styrker fællesskabet og medejerskabet lokalt. Derfor kære

menighedsrådsmedlem og præst: Del de gode erfaringer med os!

Vedrørende den konkrete 2020-plan og ændringer siden præsentation og godkendelse, er det mest oplagte at gå frem kredsvis.

I **Kreds 1** så vi et behov for ændringer vedr. Avenoft-stillingen. Den gennemførte ændring kom næsten af sig selv via strukturudvalgets drøftelser med menighedsrådene i Kreds 2. På et fælles møde fremsatte menighedsrådsmedlemmerne for Bredsted danske Menighed ønsket om at indlede forhandlinger med Avenoft danske Menighed om ganske enkelt at dele præst med dem.

Der har tidligere været bånd den vej, og menighedsrådsmedlemmerne argumenterede ud fra frygten for at blive en overset del, når de to præster i Husum og Tønning skulle dele det store område.

Den fortsatte dialog førte til en form for "forlovelse" mellem menighederne i Bredsted og Avenoft, forstået på den måde, at de fremadrettet deler præst. Bliver erfaringerne ved med at være så positive, betyder det, at stillingen som efterfølger til Jens Bach Nielsen kommer til at indbefatte de to menigheder. Vi taler også med denne sammensætning om et stort geografisk område. Afstanden fra Avenoft til Bredsted er stort set som afstanden mellem Frederiksstad og Bredsted; men vejforholdene er bedre mellem Avenoft og Bredsted, idet der ikke er helt så megen tung trafik.

Der skal allerede her rettes en stor tak for konstruktiv medvirken fra begge menighedsråd og fra Jens Bach Niensens side.

I **Kreds 2** er der nu med pastor Ulrich Vogels indsættelse atter fuld besætning i henhold til anbefalingen i 2020-planen. Han skal fremadrettet betjene de to danske menigheder i Frederiksstad og Husum.

For Dansk Kirke i Sydslesvig vil det inden for en begrænset tidshorisont nok være på sin plads at foretage en ændring af kredsopdelingen, idet det vil være hensigtsmæssigt, at Bredsted som konsekvens af præstefællesskab med Avenoft flyttes til Kreds 1.

Den løsningsmodel har allerede været nævnt i Flensborg Avis. Forandringen kan ikke gen-

nemføres uden en ændring af DKS' vedtægter. Der er dog ikke fremsat ændringsforslag til vedtægterne til denne Kirkedag. Vi må gøre os nogle erfaringer. Den skitserede ændring medfører på den anden side en svækkelse af kreds 2.

Ændringerne medfører, at der samlet set er sparet en præstestilling under Kreds 1 og Kreds 2.

Hvis ikke der inden for en overskuelig tid lyder alarmklokker vedrørende disse ændringer, vil vi meddele denne ændring til Kirkeministeren med henblik på en ændring på Finansloven for 2016.

I **Kreds 3** holdes den ene stilling i Flensborg Nord, efter pastor Sten Haarløv, vakant. Vi er endnu ikke nået til vejs ende i drøftelserne i Kirkerådets strukturudvalg vedrørende denne stilling. Menighedsrådet ved Ansgar Kirke har udtalt, at der ikke er et akut behov for aflastning i sognet, men at menigheden bakker op om ansættelse af en provstipræst med tilknytning til sognet. For strukturudvalget og Kirkerådet har det været vigtigt, at vi fik tid til at gøre vore erfaringer med de særlige provstifunktioner tillagt andre stillinger. Disse provstifunktioner var jo netop tillagt stillingerne i Flensborg Nord tidligere.

Det drejer sig om funktioner som: sygehuspræst for de to store sygehuse i Flensborg, fængselspræst, webpræst samt forpligtelsen vedr. dækning i forbindelse med studieorlov. Der er endvidere blevet fremsat forslag om, at der skal gøres en kirkelig indsats over for de mange studerende ved universitetet i Flensborg, som i kraft af samarbejdet med Syddansk Universitet og den grænseoverskridende uddannelse har en dansk baggrund. Da flere af disse funktioner rummer en ganske stor ekstra belastning, hvis de skal løses tilfredsstillende, arbejder strukturudvalget og Kirkerådet på, at vi finder en løsning ved hjælp af den vakante stilling. Vi er i dialog med DSUK om oprettelsen af en stilling som "provstipræst".

I **Kreds 4** (indbefattende stillingerne i Tarp, Harreslev og Valsbøl) er der heller ikke i mellemtiden foreslået ændringer. I **Kreds 5** har vi nu med pastor Bo Nicolaisens ansættelse

gennemført den foreslåede ændring. Hans stilling er en 100 % stilling, hvoraf 50 % er afsat til sognarbejdet lokalt sammen med Christian Ulrich Terp. De sidste 50 % gælder forpligtelsen i forhold til børn og unge og skole-kirke-samarbejdet. Disse 50 % af Bo Nicolaisens stilling skal ses som det nødvendige supplement til Thomas Hougesens stilling.

I **Kreds 6** er ændringen som nævnt gennemført med Nikolaj Steens ansættelse, idet menighederne i Sdr. Brarup, Thumbby - Strukstrup og Midtangel nu deler præst. Denne sammenlægning har medført en reduktion på én præstestilling.

I Kirkerådet glæder vi os over, at Kirkeministeriet har valgt – sådan som vi tillod os at anbefale - at overføre midlerne fra denne besparelse til DSUK's øvrige arbejde.

Det korte af det lange er, at vi med strukturændringerne sparer 2 præstestillinger. Ja, egentlig har vi sparet 3, idet to af vore præstestillinger er på 50 % mod tidligere 100 %. Men begge har fået tillagt funktioner under **Menighedernes Børne- og Ungdomsarbejde**, og dermed er der atter tale om hele stillinger.

Lige til repetition: Ændringen af den hidtidige konsulentordning, der havde bestået siden 1.2.1988, blev nødvendig, idet bestyrelsen for Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger gjorde det klart, at de ikke ønskede, at samarbejdet vedr. denne skulle fortsætte, på trods af at konsulentordningen var støttet af Dansk Kirke i Sydslesvig.

DKS' og menighedernes hjemmeside

Grundet ændringerne i Flensborg Nord, hvor der nu kun er én præst, måtte forpligtelsen som webpastor lægges på andre skuldre. Pastor **Ruben Fønsbo**, Lyksborg, har påtaget sig opgaven. Sammen med **Robert Gavin**, som DKS har ansat i et minijob, udgør de det team, der tager sig af hjemmesiden, med mindre menighedsrådet har meldt ud, at man klarer det selv.

Menighedsrådsmedlemmer skal vide, at man ikke ulejliger Robert Gavin, når man vil sende materiale til ham for at få det lagt ud på hjemmesiden. Han bliver betalt for det, så det er

sådan set bare med at bruge ham. Og her kniber det.

I årets statistikskema til præsterne var et af spørgsmålene: Hvem har ansvaret for den lokale hjemmeside? Her har kun et fåtal sat et navn ind!

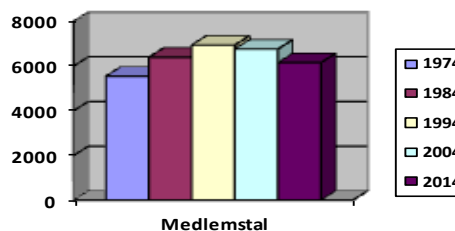
Vi lever i 2015, og det er ganske enkelt for kortsynet ikke at forholde sig til den problemstilling i menighedsrådene. Moderne unge mennesker søger i højeste grad informationer og kontakt via hjemmesider.

Mange menighedsrådsmedlemmer har sagt, at menighederne skal satse mere på de unge mennesker. Det er fremtidens medlemmer. Viljen er der; men den genspejles ærgerligt nok kun for få menigheders vedkommende med henblik på et sted, hvor der er oplagte kontaktmuligheder til den yngre generation. Mulighederne ligger lige for. De unge er fortløbigt med at søge og finde via nettet. Vi skal vise, at vi findes og vil findes. Hvis I ikke selv har kompetencen i menighedsrådet, så allier jer med én, der kan. F.eks. en af de unge i menigheden. Vedkommende vil måske både blive glad og stolt over at kunne hjælpe sin menighed.

Finn Rønnow fremsendte på menighedens vegne et ønske om at ændre på bl.a. antallet af underpunkter på den lokale hjemmeside for Den danske menighed i Valsbøl, Medelby, Store Vi og Skovlund. Ønsket er imødekommet. Se også DKS' hjemmeside:

www.dks.folkekirken.dk

Tal fra menighederne

Vedrørende vore medlemstal i perioden fra 1974 til 2014 må vi registrere, at det laveste var i 1974 på 5537 medlemmer. I 1994 betalte 6936 medlemmer deres bidrag, og i 2014 endte vi på 6147 medlemmer mod 6214 i 2013.

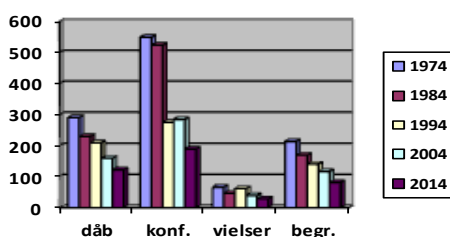

Trods den mindre tilbagegang i antallet af medlemmer, har de i 2014 betalt 481.032,- € i medlemsbidrag, medens de i 2013 betalte 474.513,61 €. En stigning på små 1,4 %.

Tal for kirkelige handlinger

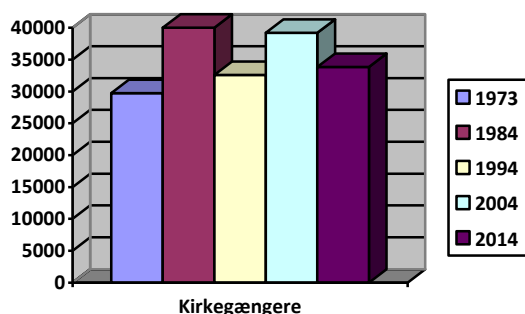
Her må vi desværre registrere en bekymrende tilbagegang vedrørende antal døbte børn og konfirmander. Skoleforeningen meddeler, at der gik 485 børn i 8. årgang i skoleåret 13/14. Præsterne meddelte, at de havde 189 konfirmander. Altså langt under 50 % af en årgang. Det er jo ikke mindst blandt disse børn og unge, vi skal hente fremtidens medlemmer.

Med til det negative billede hører, at præsterne og dermed menighederne nu oftere kommer i den situation, at ingen af forældrene ønsker at være medlem af menigheden. Hermed bliver det konfirmanden selv, der melder sig ind, når vedkommende er fyldt 14 år og dermed er blevet religionsmyndig.

Kirkegængere fra 1973 til 2014:

Det laveste tal i perioden er fra 1973 med 29.734 deltagere ved 1335 gudstjenester og det højeste er fra 2004 med 39.199 deltagere ved 1425 gudstjenester. I 2014 blev der ved 1301 gudstjenester talt 33.866 kirkegængere.

MBU

De såkaldte "julevandring" har udviklet sig til en sikker succes i skole-kirke-samarbejdet.

Børn får rige muligheder for at levendegøre juleevangeliet, idet de alle får en rolle, så i perioden fra 1.-17. december kørte karavannen ved **Thomas Hougesen** og **Bo Nicolaisen** med det nødvendige udklædningsudstyr og praktiske redskaber rundt i det sydslesvigske landskab. 586 børn har deltaget i disse vandring.

Tilbudet med julevandring er nogle steder udvidet med "påskevandring". På en måde efter samme koncept, men som alle kan regne ud med et andet indhold. Denne levendegørelse af begivenhederne kan noget andet og mere end en fortælling.

Thomas Hougesen har traditionen tro, godt støttet af f.eks. Ten Sing gruppen, også arrangeret diverse konfirmandlejre. Den største var den årlige fælles konfirmandlejr på Christianslyst. I 2015 deltog 89 konfirmander. Der var 20 unge medhjælpere, og en lang række præster tog medansvar for gennemførelsen. Et par andre store arrangementer bør også nævnes. I tæt samarbejde med Skoleforeningen ved konsulent **Kirsten La Cour** og en lang række engagerede lærere, kunne skolebørn igen inviteres til at møde "Jesus på Flensborghus". Arrangementet går ud på at lade skolebørnene "møde" nogle af personerne i de nytestamentlige fortællinger. Mange af Flensborghus' lokaliteter danner rammen. Ved ankomsten bliver de hilst af Jesus og disciplene, og på deres videre færd møder børnene bl.a. Jomfru Maria, Maria Magdalene, Simon Peter, Paulus, Johannes Døber, Zakæus. Sidstnævnte inviterer i sin overstrømmende glæde deltagerne til en afsluttende fest.

Tilrettelæggelsen kræver et meget stort arbejde og støttes bl.a. af aktive medlemmer af Y's Men's Club, ligesom mange af præsterne får vist deres store skuespillertalent.

På A.P. Møller Skolen arrangerede MBU i tæt samarbejde med Stiftsudvalget for Haderslev Stift: SUK/Samtaleforum for Unge og Kirke, en stor "Ungekonference" under temaet Viden og Tro. 950 elever fra Danmark og Sydslesvig mødtes på skolen og hørte foredrag af **Holger Bech Nielsen**, professor i teoretisk højenergifysik ved Niels Bohr Institutet, og

Kristian Leth, forfatter og forsanger i bandet The William Blakes.

Det blev bl.a. til en god drøftelse af, at tro og viden ikke behøver være hinandens modsætninger, ligesom der blev tid til at drøfte så væsentlige emner som aktiv dødsbistand, klimaforandringer, universets sorte huller mm.

Der skal rettes en stor tak til de medvirkende og til A.P. Møller Skolen for værtskab. Vi havde den store glæde, at også formanden for Sydslesvig-udvalget, **Troels Ravn**, general-konsul **Henrik Becker-Christensen** og biskop **Marianne Christiansen** deltog.

Der tages i år initiativ til at få flyttet den religionspædagogiske samling fra Dansk Centralbibliotek i Flensborg til lokalerne i Slesvig Ansgar. Samlingen vil herefter også blive opdateret.

MBU's bestyrelse består af **Mattias Skærved**, Tønning (formand), **Cecilie Brask**, Rendsborg, **Susanne Bramsen Böll**, Harreslev, **Helene Happich**, Rendsborg, **Cordula Rohrmoser**, Slesvig og **Jana Davids**, Harreslev.

Det Sydslesvigske Samråd

Som andre år henvises til Samrådets hjemmeside, hvor man kan finde protokollerne fra de forskellige møder. Se: www.samraadet.info
Fællesskabet har lidt nederlag med henblik på en fælles kommunikationsindsats i forhold til Danmark, eftersom Sydslesvig-udvalget ikke imødekom ansøgningen om støtte til denne. Et udvalg arbejder videre med emnet, og her er Kirkerådet repræsenteret ved **Henriette Gosvig Knudsen**, Læk.

Kirkerådets næstformand **Peter Lynggaard Jacobsen** er blevet medlem af det udvalg, der blev nedsat efter konferencen på Jaruplund Højskole, der havde et "Sydslesvig-Ting", Regionsmodellen og demokratidrøftelser på dagsordenen. Udvalget skal komme med et udspil til en ændring af samarbejdet fremadrettet.

I forhold til regionsmodellen – som ikke indbefattede DKS – tillod Kirkerådet sig at fremføre forbehold i forhold til en (dyr?) gennemførlighedsundersøgelse. For os var og er det springende punkt, om SdU, SSF og Dansk Skoleforening overhovedet VIL fusionere,

hvilket modellen forudsætter. Det spørgsmål, mente vi, måtte afklares, inden der bruges penge på at undersøge gennemførligheden. I øvrigt vil læserne af denne beretning have hørt klager over manglende demokrati i Sydslesvig.

Tillad spørgsmålet: Hvem kan ikke komme til orde gennem vore demokratiske ordninger? Hvem kan ikke afsættes ved valg? Selv provsten kan afsættes. Kirkerådet kan afsættes, hvis beretningen til Kirkedagen underkendes. Hvis DSUK's bestyrelse og medlemmer af Sydslesvig-udvalget oplever en Kirkedag, hvor beretningen om arbejdet med de betroede midler ikke bliver godkendt, ja så vil konsekvensen formentlig være en alvorlig samtale om, hvor vidt samarbejdet med DKS i det hele taget kan fortsætte.

Anklagen om mangel på demokrati rummer som regel henvisning til, at vi skal have et overordnet organ i Sydslesvig. Et organ med kompetence. Men det ligger i sagens natur, at et sådant organ ikke kan få kompetence, uden at nogen afgiver tilsvarende. Og vil og kan SdU det? Vil SSF? Vil Dansk Skoleforening? Ja, vi kan gentage spørgsmålet hele runden rundt.

Og så savner nogen, at Sydslesvig taler med én stemme? Jamen, hvorfor skal vi dog tale med én stemme? Har verden ikke oplevet nok af den slags?

Eller nogle savner, at der er et sted at henvende sig, når man vil have information om arbejdet inden for mindretallet.

Igen, vi lever i 2015. Det er da legende let at finde information om mindretallet på nettet, og den mest kvalificerede information får man nu engang ved at henvende sig til den organisation, der står for det arbejde, man ønsker information om. Man skal da ikke ringe til DKS for at høre om SSF's arbejde eller omvendt. [Kirkedagens delegerede opfordres til at tilkendegive, hvor vidt de deler Kirkerådets opfattelse!](#)

Dansk-tysk salmebog

Glæd jer. Nu er det snart så vidt. Sæt kryds i kalenderen ud for den 27. september. Grænselandets tre biskopper kan her deltage i en fælles festgudstjeneste i anledningen af udgi-

velsen af den nye udgave af dansk-tysk salmebog.

Den 23. februar blev det endelige manuskript sendt til Bibelselskabet, og tilskud via fondsansøgninger, en privat sponsor samt fra Nordkirke og Haderslev Stift har sikret, at vi har overvundet den første finansielle udfordring på 245.300,00 kr. Salmebogen kan gå i trykken.

Det er nu fem år siden Dansk Kirke i Sydslesvig nedsatte en redaktionsgruppe bestående af tre danske præster: **Søren Agersnap**, Sønder Brarup, **Cecilie Brask**, Rendsborg og **Ea Dal**, Flensborg.

Under arbejdet opstod hurtigt den tanke at udvide bogen med et tillæg af tyske salmer fra den aktuelle tyske salmebog, Evangelisches Gesangbuch, oversat til dansk. Argumentet var, at den nye salmebog dermed ville være endnu mere brugbar i menigheder nord for den dansk-tyske grænse. Dels i de tyske menigheder samt i den tyske St. Petri menighed i København. Men sandelig også i ferie-regionerne langs Vestkysten, hvor der jævnligt holdes tyske eller dansk-tyske gudstjenester.

Redaktionsgruppen blev derfor suppleret med **Christa Hansen**, tysk præst i Haderslev, og **Stephan Krueger**, organist, ansat ved Helligåndskirken og Christuskirke i Flensborg, dvs. med indgående kendskab til både dansk og tysk salme- og meloditradition.

Gruppen har nu udarbejdet en salmebog med 288 salmer. 228 er at finde i og nummereret som i Den Danske Salmebog 2003. 60 salmer er oversat fra tysk til dansk og vil stå nummereret som i Evangelisches Gesangbuch, dog med 1000 som udgangspunkt (dvs. nr. 1 = 1001 osv.), så man kan se forskel på en nummertavle. Og så er antallet på 60 tyske salmer ikke hele sandheden, for tæller man de salmer med fra DDS, som oprindeligt er tyske, så drejer det sig om ca. det dobbelte antal.

F.eks. var **Martin Luther** vist nok hjemmehørende i tysk kultur ☺

Der er gjort meget ud af noterne, især vedrørende melodierne. De to kirker er ganske vist fælles om en stor del melodier. Men disse an-

vendes ikke altid til de samme salmer, ligesom der er rytmiske og melodiske forskelle. Noterne vil give organisterne en bedre mulighed for at orientere sig.

En salmebog med noder ville have været ønskelig, men er på grund af de nævnte forskelle ikke mulig. Salmebogen indeholder desuden det danske gudstjeneste- og dåbsritual i nyoversættelse og en oversigt over en tysk gudstjeneste.

I den danske del er de nytilkomne salmer dels oversat af **Grundtvig-Værkstedet**, dels af den anerkendte tyske teolog og oversætter Dr. **Jürgen Henkys**. Desuden er der fundet ældre oversættelser, som skønnedes brugbare.

I den tyske del har **Søren Agersnap** bidraget med 14 nye oversættelser, bl.a. af **Paul Gerhardt's** store salmer, og der er fundet oversættelser i diverse salmebogstillæg.

Indholdsfortegnelsen til salmebogen giver et indblik i opbygningen af salmebogen med dens forskellige dele.

Det er tanken, at salmebogen skal have format som Den Danske Salmebogs udgave med noder. Som i den vil salmerne blive sat to-spaltet med dansk og tysk tekst sideløbende.

Da Den Danske Salmebog forventeligt vil have en levetid på ca. 50 år, og den nuværende ud fra den betragtning vil være aktuel frem til 2053, vil det være en god investering for menighederne at købe den nye dansk-tyske salmebog, især medens den endnu er at få til favørpris. Den endelige pris vil afhænge af, om der kommer yderligere fondstilsrud ind.

Christianslystmødet

Nok en gang: Hvad skulle vi gøre uden frivillige inden for DKS' vidt forgrenede arbejde? Så havde vi ingen menighedsråd, og vi kunne heller ikke som DKS invitere til et højskole-døgn på Christianslyst.

Takket være indsatsen fra **Ruben Fønsbo**, **Henriette Gosvig Knudsen**, **Finn Egeris Petersen** og **Mattias Skærved** kunne der igen indbydes til Christianslystmødet. Flere end 60 deltog. Det var lykkedes at hente meget kompetente foredragsholdere til belysning

gen af forholdet mellem kristendom, magt og politik. Professor dr. theol. **Martin Schwarz Lausten** fortalte om Folkekirkenes rolle under besættelsen. Fhv. leder af Studiefællesskabet, **Lars N. Henningsen** fortalte om det danske kirkeliv i Sydslesvig under nazismen, og prof. dr. theol. **Svend Andersen** trak tråde fra Martin Luthers tanker og kampe op til emnet: Religion og politik i Folkekirken Danmark. Det blev til 3 fremragende foredrag, og at alle tre har en enorm viden at øse af blev bekræftet ved, at spørgsmål fra deltagerne på det nærmeste kunne være igangsættende for et nyt foredrag. Det blev igen et herligt døgn på Christianslyst.

Nok en gang skal der oven i rettes en tak til Dansk Centralbibliotek ved **Lilli Bruhn**, fordi hun bidrager til mødet med vedkommende litteratur og film, og til Sydslesvigsk Oplysningsforbund for støtten.

Kirkesiden i Kontakt

Tak til SSF's Pressetjeneste v. Bernd Engelbrecht for opbakning og samarbejde om Kirkesiden.

Igen har **Jacob Ørsted**, **Ruben Fønsbo** og **Henriette Gosvig Knudsen** sørget for gode, informative og til tider provokerende artikler på Kirkesiden.

De giver et vigtigt livstegn fra det kirkelige landskab til Flensborg Avis' læsere. Linien for Kirkesiden er i udgangspunktet, at der skal bidrages med oplysende artikler om kirkelige og teologiske emner hentet især fra debatten i Folkekirken.

Tak for indsatsen, og fordi I er med til at synliggøre og give inspiration til vores arbejde på endnu en måde.

Formål, delmål, målopnåelse

Vi skal igen og igen huske at kigge indad og selvkritisk stille os spørgsmålet, om vi omgås de betroede midler ansvarsbevidst og forsvareligt. Alle organisationer bør således forholde sig til de tre begreber.

I en kirkelig organisation er det dog vanskeligt at forholde sig til "målopnåelse", for hvad er det for os i DKS?

Læser man i Apostlenes Gerninger kap. 2 om den første menighed og fællesskabet mellem medlemmerne, kan der synes langt til vores

menighedsliv i dag. Dengang var alle de troende sammen. "De var fælles om alt. De solgte deres ejendom og ejendele og delte det ud til alle efter enhvers behov. De kom i enighed i templet hver dag; hjemme brød de brødet og spiste sammen, og jublende og oprigtige af hjertet priste de Gud og havde hele folkets yndest!"

Vores formål i 2015 er vi ikke i tvivl om. De lokale menigheder har gjort status ved generalforsamlingerne og sikkert internt forholdt sig til egne tal. Overbevisningen er, at menighedsrådsmedlemmer og præsterne bestræber sig på trofast at give videre fra den kristne og menighedens egne traditioner til næste generation. Hele tiden under det fortegn, at vi bliver ved med at kæmpe for menighedernes liv og vækst. Hvor vidt det lykkes er nok en trossag.

FRA PRÆSTERNES BERETNINGER

Som der er forskel på præsterne, er der forskel på deres beretninger. Den korteste er på ca. en halv A-4 side, den længste på 18. Præsterne skal også aflevere en statistik for året, og den giver ofte anledning til hhv. glæde eller hjertesuk.

Nogle kan berette om flere kirkegængere, andre om et faldende antal. En af Flensborg-præsterne videregiver tankevækkende tal fra en bedemand vedrørende begravelser. Det er ingen hemmelighed, at en del bedemænd har gjort sig meget selvstændige med eget kapel og med rig mulighed for at gennemføre begravelser helt uden præsters medvirken. Bedemanden citeres for oplysningen, at nu er det kun 50 % af begravelserne, hvor en præst medvirker. Der er bestilt en såkaldt "Redner" til 35 % af begravelserne, og vedrørende resten er der ingen offentlig handling.

Endvidere bliver det efterhånden mere almindeligt, at begravelseshøjtideligheden gennemføres efter at afdøde er blevet kremeret. En af præsterne kan fortælle om et menighedsråds initiativ vedr. medlemshvervning, som desværre ikke gav pote. Til trods for at hvervningen som udgangspunkt havde det personlige møde.

Hvis ikke den direkte personlige kontakt har effekt, parret med det overbevisende gudstje-

nesteliv og øvrige arbejde i menigheden, hvad virker så?

Vi ved vist alle, at det er op ad bakke at få nye vedholdende medlemmer, der tager et medansvar for, at der også er en kirke for de næste generationer. Der skal kæmpes ud fra vores overbevisning.

De fleste præster udtrykker taknemmelighed over et konstruktivt samarbejde med de lokale danske institutioner og Dansk Sundheds-tjeneste. Som bekendt: der skal to til en tango, og ikke alle steder finder man ind i samme takt.

Flere præster kan berette om god tilslutning, når man kombinerer en gudstjeneste eller andagt med et efterfølgende måltid. I det hele taget bærer de fleste årsberetninger præg af præsternes taknemmelighed over samarbejdet med lokalt engagerede menighedsråds-medlemmer. Præsterne ved udmærket, at de har brug for lokale sparringspartnere og flittige hænder, der kan klare en række praktiske problemer.

I **Harreslev** har præst og menighed efterhånden en hel del års erfaring med Baby-salmesang. Der bliver taget meget godt imod tilbudet. **Susanne B. Böll** udtrykker et håb om, at tilbudet skænker et positivt møde med kirken, og at det på sigt fører til valg af dåb og nærmere tilknytning til kirken.

Der er tænkt på at lade dette tilbud blive fulgt op af en kirkemusikalsk legestue, når der er tilstrækkeligt med forældre, der viser interesse.

I **Lyksborg** er mange medlemmer med på en mailliste, hvilket betyder at man modtager en mail forud for arrangementer og/eller i forbindelse med tilmeldinger. Et initiativ, som menigheden har gjort gode erfaringer med.

Af den fælles beretning fra præsterne i **Slesvig** fremgår det, at menighedsrådsmedlemmerne og præsterne i den grad lægger sig i selen for at tage højde for at værne om gamle traditioner og samarbejdsrelationer, samtidigt med at alle ved, at der skal arbejdes for en samlende fælles identitet for medlemmerne af de nu fhv. 3 menigheder i området.

Eller som det er formuleret: ”for tiden befinder (vi) os i en meget spændende og udfordrende periode i det slesvigske kirkeliv. Der er meget

som skal drømmes og ønskes for fremtiden, og tiden vil vise, hvad der kan vinde lydhørhed, genklang og bære videre. Og alt sammen handler det om, at det skal være rammen for en gedigen og ordentlig evangelisk forkyndelse, som er det første, største og vigtigste gøremål og anliggende i en menighed, som kalder på præster, fordi det er dét, menigheden ønsker, at de skal gøre”. Den kommentar skaber en naturlig overgang til næste afsnit.

TAK

Ved gruppearbejdet for DSUK-ansatte og menighedsrådsmedlemmer forud for Lands- og Repræsentantskabsmødet i august 2014 blev der bl.a. sagt: ”Send os præsten, så klarer vi resten!” Altså, hvis DSUK kan finde lønnen til præsten og tager sig af den forpligtende arbejdsgiverdel, så vil de lokalt engagerede i DSUK’s mange menigheder finde de nødvendige midler til at finansiere resten af driften.

Sådan stort set også i Sydslesvig. Takket være tilskuddet i 2014 fra Finansloven på 14.800.000,00 kr. via Kirkeministeriet og tilskuddet fra Nordkirche på 251.200,00 € og menighedsmedlemmernes egne kirkebidrag, kan vi være danske menigheder på ”folkekirkelig vis”.

Vi er det på meget forskellige måder. Vilkaarne er forskellige. Grundlæggende har vi ikke så mange penge som i Folkekirken. Vi er meget afhængige af lokalt engagement og ansatte, der vil påtage sig et bijob. Mange steder er det især en kamp at finde en organist.

Med henblik på bevillingen nordfra, skal takken suppleres med en tak for trofasthed og opbakning fra medlemmerne af Folketingets Kirkeudvalg under ledelse af **Karen Klint**. Stor tak ligeledes til medlemmerne af Sydslesvig-udvalget med formand **Troels Ravn** i spidsen. Tak, fordi der er så lang og stærk en tradition for, at udvalget nøje følger udviklingen inden for DKS.

En nøgtern beregning vil sikkert vise, at der med garanti ikke er mange stemmer at hente ved et valg til Folketinget, når man henviser til, at man kæmper for Sydslesvig. Men medlemmerne gør det alligevel. Herligt og pris-

værdigt, at de har overskud til dette engagement, som altså også kommer DKS til gode.

Sydslesvig er privilegeret ved at have en meget engageret og kompetent dansk general-konsul. Derfor også en stor tak til **Henrik Becker-Christensen** for aldrig svigtende opbakning, samarbejde og konstruktiv kritik. Tak for samarbejdet med de øvrige danske organisationer i Sydslesvig. Ingen nævnt, ingen glemt; men lokalt ved man selvfølgelig, hvem denne tak bør rettes til, og det bliver den forhåbentlig.

Tak til biskop **Marianne Christiansen**, for omsorg for og medleven i det kirkelige liv syd for grænsen. Tak til DSUK, til kontoret i Smallegade i København med generalsekretær **Margith Pedersen** i spidsen, til bestyrelsen og medlemmerne af DKS-udvalget under ledelse af formand **Anne E. Jensen** for godt og stærkt følgeskab, støtte og samarbejde.

Landsforeningen af Menighedsråd skal have en stor tak for Menighedsrådenes Blad, hvorfra vore menighedsråd kan hente viden om og inspiration fra det, der sker i Folkekirken. Tak til formanden **Inge Lise Pedersen**, som holdt et stærkt og tankevækkende foredrag for de fremmødte ved efterårets fælles kreds-møde i Valsbølhus den 4. november. Titlen var det evigt aktuelle "Samarbejde mellem præst og menighedsråd/kirkeråd". Hun har stillet den anvendte PowerPoint præsentation til rådighed, når/hvis menighedsråd måtte ønske at repetere indholdet.

En række fonde støtter vores kirkelige arbejde i Sydslesvig i forbindelse med særlige projekter. Nogle gange går støtten direkte til menigheden, og derfor fremhæves ingen fonde her i beretningen; men de er forhåbentlig ikke i tvivl om taknemmeligheden.

Endelig: Tak til de engagerede, loyale og flittige medarbejdere på Kirkekontoret. Ved næste års Kirkedag kan vi forhåbentlig se tilbage på mange gode måneders virke i andre ram-

mer for Kirkekontoret. Vi har i tidens løb beskæftiget os med forskellige løsningsmodeller, fordi vi længe har vidst og mærket, at forholdene i Wrangelsgade var for trange og ikke ville blive godkendt til kontorbrug i dag. Tak for udholdenhed og solidaritet under de skrå vægge, og tak til Skoleforeningen, fordi DKS har fået tilbudt de nye rammer.

Til afslutning får læseren nogle ord med på vejen af **Halfdan Rasmussen**. Han ville være fyldt 100 den 29. januar. Han har nogle gode ord om den "større sandhed":

At lære er at bøje
sig over livet selv
og fylde sind og øje
med tankens himmelhvælv,
at undres og betages,
når livet kommer nær,
at møde, når det dages,
en større sandhed der.

KIRKEDAGEN 2016 og 2017

Kirkedagen **2016** er fastlagt til **søndag den 1. maj**. I 2017 agtes Kirkedagen afholdt den 7. maj.

Ovenfor en udgave af Folkekirken's logo, som vi også må benytte i Sydslesvig. Forsidebilledet viser Kaj Nørkjær's glasmosaik i Sct. Hans Kirke i Flensborg.